

EG:s tillträdande till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Socialdepartementet

2008-10-17

Dokumentbeteckning

Rådets beslut om ingående från Europeiska gemenskapens sida av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, KOM(2008) 530, slutlig/2.

Rådets beslut om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av det fakultativa protokollet till Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, KOM(2008) 530, slutlig/2.

Sammanfattning

Kommissionen föreslår att Europeiska Gemenskapen tillträder FN-konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som antogs den 13 december 2006 av FN:s generalförsamling. Konventionens syfte är att främja, skydda och tillförsäkra att varje person med funktionsnedsättning på lika villkor åtnjuter alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Konventionen tillför inte några nya rättigheter i förhållande till de existerande mänskliga rättigheterna. Konventionen listar nödvändiga åtgärder för att motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättning.

Kommissionen föreslår vidare att Europeiska gemenskapen tillträder konventionens fakultativa protokoll om individuell klagorätt. Det fakultativa protokollet innebär att den som anser att hans eller hennes rättigheter är kränkta har möjlighet att klaga till en övervakningskommitté.

I enlighet med de förhandlingsdirektiv som antogs den 24 maj 2004 har kommissionen skött förhandlingarna om konventionen på Europeiska gemenskapens vägnar.

Konventionen och dess fakultativa protokoll trädde i kraft den 3 maj 2008. Regeringen välkomnar förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I maj 2004 bemyndigade rådet kommissionen att på EG:s vägnar sköta förhandlingarna om EG:s tillträde till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Konventionen undertecknades på gemenskapens vägnar den 30 mars 2007, med förbehåll för att den kan komma att ingås vid en senare tidpunkt, i enlighet med rådets beslut.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen föreslår att rådet beslutar att EG ska tillträda FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. FN-konventionen medför inte några nya rättigheter i förhållande till existerande mänskliga rättigheter. Konventionens syfte är att främja, skydda och tillförsäkra att varje person med funktionsnedsättning till fullo och på lika villkor åtnjuter alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Konventionen listar nödvändiga åtgärder för att motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättning.

Det fakultativa protokollet innebär att den som anser att hans eller hennes rättigheter är kränkta har möjlighet att klaga till en övervakningskommitté.

Konventionen är öppen för gemenskapens anslutning i enlighet med bestämmelserna i artikel 11 i FN-konventionen. Rådet gav kommissionen mandat att underteckna konventionen men inte protokollet till konventionen, därför att tre medlemsstater opponerade sig mot det. Enligt förslaget till rådsbeslut skulle frågan om gemenskapens undertecknande av det fakultativa protokollet omprövas snarast möjligt.

Både gemenskapen och dess medlemsstater är behöriga på de områden som konventionen omfattar. Till följd av EG:s tillträde till konventionen bör Gemenskapen och medlemsstaterna fullgöra de skyldigheter som fastställs i konventionen och utöva rättigheterna enligt konventionen. Gemenskapen och dess medlemsstater måste därför samverka och samarbeta inom ramen för den övervakningsmekanism som anges i det fakultativa protokollet när det gäller frågor som berör gemenskapsrätten.

1.3 Gällande svenska regler och förslaget på dessa 2008/09:FPM17

I proposition Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2008/09:28) föreslår regeringen att Sverige ska tillträda Förenta Nationernas (FN) internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Vidare föreslås att Sverige ska tillträda det fakultativa protokollet till konventionen. Det fakultativa protokollet undertecknades samtidigt som konventionen av bland annat Sverige.

EG:s tillträde till konventionen och det fakultativa protokollet bör inte föranleda några effekter på gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Som framgått av avsnitt 4.2 och 6.2 i proposition Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2008/09:28) bör både konventionen och det fakultativa protokollet kunna godkännas av riksdagen utan några lagändringar. Inte heller medför godkännandena i sig några nya kostnader utöver dem som redan följer av den handikappolitik som Sverige bedriver.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar förslaget. Det är naturligt att Gemenskapen tillträder konventionen och protokollet utifrån sin egen kompetens, vilket framgår av bilaga 2 till de båda förslagen.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Alla medlemsstater i EU har undertecknat konventionen, vilket betyder att staterna har intentionen att ratificera. Det gäller dock inte det fakultativa protokollet till konventionen.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

För tillfället okända

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) har inga synpunkter. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har inte lämnat slutliga synpunkter men hänvisar till sitt remissyttrande angående, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (DS 2008:23) som i princip innebär att Sveriges Kommuner och Landsting inte har några invändningar mot att Sverige tillträder konventionen.

3 Förslagets förutsättningar

EU vill med detta förslag stärka frågor om mänskliga rättigheter och lika behandling inom unionen.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 13, 26, 47.2, 55, 71.1, 80.2, 89, 93, 95 och 285 jämförda med artikel 300.2 första stycket andra meningen och artikel 300.3 första stycket i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen har valts som rättslig grund. Rådet beslutar med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet i frågan.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen är subsidiaritetsprincipen tillämplig på grund av situationen med blandad behörighet avseende FN:s konvention och dess fakultativa protokoll. Eftersom det samtidigt rör sig om gemenskapens och medlemsstaternas behörighet bör denna konvention omfattas av ett gemensamt avtal och ratificeras gemensamt av gemenskapen och medlemsstaterna. Förslaget överensstämmer följaktligen med subsidiaritetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Medlemsstaterna har tid till den 24 oktober att komma med synpunkter och frågan kommer att tas upp som en permanent dagordningspunkt (löpande under viss period) i Rådsarbetsgruppen för mänskliga rättigheter (COHOM) fr.o.m. 18 - 19 nov. Kommissionen är inbjuden för att svara på frågor.

För Sveriges del beslutade regeringen den 25 september 2008 att föreslå riksdagen att Sverige ska tillträda FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i proposition Mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2008/09:28). Propositionen överlämnades till riksdagen den 1 oktober 2008. Riksdagsbehandling skulle då vara möjlig under november månad och ratificering kring årsskiftet 2008/09.

4.2 Fackuttryck/termer

Fakultativt = frivilligt